

CASTELLS CATALANS

Nom del castell: Torre Desvern

Data de construcció: segle XII

Municipi: Celrà

Comarca: Gironès

Altitud: 107 m

Coordenades: N 42.02323 / E 2.88397

Com arribar-hi: està situat als afores de la població de Celrà, al final del carrer anomenat dels Germans Sabat i al costat mateix del castell de Celrà.

La Torre Desvern des de migjorn. Foto de Jordi Gironès.

La Torre Desvern, la Torre Desbach o, simplement, la Torre, es troba situada en un lloc proper al castell dels Escala (o de Celrà), encara que més enlairada. Malgrat això, no hi hagué històricament cap relació entre les dues fortificacions.

L'esvelta i consistent torre romànica amb finestral trifori del mateix estil —els capitells del qual s'atribueixen a l'Arnau Gatell de l'escola de Girona—, i almenys una de les peces annexes de la planta baixa, daten del segle XII.

Aquesta casa forta pertanyia en el segle XIII al domini senyorial anomenat de Vall, el qual restava en mans de la família de cavallers o milites que portaven per cognom el del poble. A mitjans segle XIV la senyora del patrimoni es deia Francesca, vídua del cavaller Francesc Arnau de Biure, i, per això, en alguns pergamins de l'època es coneixia com a Torre de Biure.

Des de començament del XV fins a finals del XVI l'heretat restà en mans de la nissaga

TORRE DESVERN

ennoblida i gironina dels Vern. Eren veïns dels Escala, en el carrer de la Draperia, avui carrer de Ciutadans. En aquells temps deixà de complir funcions merament defensives per a servir de residència dels senyors en les seves estades celranenques. Daten d'aquells anys les obres d'ampliació i embelliment del primitiu edifici. Entre elles es constata la construcció de la planta principal del pis superior amb peces de marcat estil gòtic, sobretot finestrals, voltes i arcades. Això es confirma per diversos elements on s'hi escolpí l'escut d'armes dels Vern —un vern amb les seves arrels, creuat d'esquerra a dreta per un riu— al capdamunt de l'escala que accedeix al primer pis, sota l'ampit d'una finestra damunt la porta forana, en els capitells de les finestres de ponent i, finalment, en el sostre d'un curiós excusat que roman en un dels dormitoris principals.

Pere des Vern, l'agost de 1412, obtingué llicència eclesiàstica per traslladar-hi un altar portàtil i l'any 1505 el donzell Lluís des Vern casat amb Elionor de Foixà-Boixadors va aconseguir permís per alçar-hi una capella.

En començar el segle XVI els Desvern vivien a Celrà, almenys fins al 1539 quan el llibre de baptismes es fa ressò del sagrament rebut en la parròquia de Sant Feliu de Celrà per Antic Pons Desvern, darrer membre que hi és anotat.

La nissaga celranenca dels Desvern s'extingeix amb Francesc, que morí sense descendència, a finals del segle XVI, el qual en el darrer testament que atorgà el 5 de maig

Façana nord de la Torre Desvern. Foto de Jordi Gironès.

Finestral de la façana nord. Foto de Toni Grifol.

de 1593, llegà l'heretat a Hug Desbach, fill de Pere Desbach i d'Albina de Cartellà, donzells i senyors d'Orriols. Aquesta família la conservà fins a l'any 1722 quan la vengueren al mercader gironí Esteve Andreu per 2240 lliures.

El 1735 fou adquirida pel celranenc Josep Guinart de Reixach, el qual la reconvertí en masoveria. Des d'aleshores, fins que passà a ser patrimoni municipal en la dècada dels noranta de la passada centúria, restà propietat dels successius hereus i pubilles Cors-Guinart. En una excavació practicada en una cisterna que hi ha a la planta baixa del seu interior s'ha trobat gran quantitat de ceràmica d'estil català d'estris domèstics —plats, tasses, gots i tupins— datada dels segles XVI-XVII.

Informació extreta del web:

http://www.tallerhistoriacelra.cat/coneixpoble_torredesvern.htm

Jordi Gironès

Novembre de 2011

